

**МІНІСТЕРСТВО ЮСТИЦІЇ УКРАЇНИ
АКАДЕМІЯ ДЕРЖАВНОЇ ПЕНІТЕНЦІАРНОЇ СЛУЖБИ**

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
до виконання та захисту курсових робіт
з навчальної дисципліни «Економіка підприємства»**

Чернігів – 2020

1. МЕТА І ЗАВДАННЯ ВИКОНАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Виконання і захист курсової роботи є завершальним етапом вивчення відповідної навчальної дисципліни вищому навчальному закладі.

Курсова робота курсанта, студента, слухача на першому (бакалаврському рівні) (далі курсова робота) – кваліфікаційна робота, яка виконується в строки, передбачені графіком освітнього процесу і захищається на завершальному етапі опанування навчальної дисципліни. Курсова робота є кінцевим результатом самостійної індивідуальної навчальної діяльності курсанта, студента, слухача, науковим дослідженням, яке підводить підсумки вивчення ним дисципліни, що передбачена навчальним планом підготовки за спеціальністю «Економіка».

Метою виконання курсової роботи є вирішення проблеми, що ґрунтується на комплексному опануванні матеріалу і методів дослідження, послідовного викладання, а також практичного застосування теоретичних знань для вирішення конкретних завдань.

У процесі виконання курсової роботи курсант, студент, слухач у відповідності до кваліфікаційних вимог повинен проявити:

- знання з відповідної навчальної дисциплін, які розкривають теоретичні основи та практичні питання щодо орієнтування, тлумачення та застосування чинного законодавства;

- вміння відбирати, систематизувати та обробляти інформацію у відповідності до цілей дослідження;

- вміння узагальнювати та обґрунтовувати наукові висновки і конкретні пропозиції щодо вдосконалення законодавства.

Курсова робота має характеризуватися логічністю, аргументованістю і відповідати наступним вимогам:

- містити аналіз досліджуваної теми;

- містити власні думку стосовно проблеми дослідження;

- містити практичні рекомендації щодо теми дослідження;

- мати належне оформлення;

- бути виконаною і поданою на кафедру в термін, передбачений графіком освітнього процесу.

Курсова робота, яка не відповідає вимогам щодо змісту та оформлення, написана без дотримання встановлених термінів, не містить обґрунтованих висновків, до захисту не допускається.

2. ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Структура курсової роботи повинна мати такі структурні елементи:

- титульний аркуш;

- зміст;

- перелік умовних позначень (за необхідності);

- основну частину: вступ, розділи, висновки;

- список використаних джерел;

- додатки (за необхідності).

Кожний структурний елемент починається з нової сторінки.

Вимоги до структурних елементів

Титульний аркуш

Титульний аркуш курсової роботи оформлюється за встановленою формою (додаток А).

Зміст

Зміст повинен містити назви всіх структурних елементів, заголовки та підзаголовки (за їх наявності) із зазначенням нумерації та номери їх початкових сторінок (додаток Б).

Основна частина

Основна частина курсової роботи має містити:

вступ;

розділи курсової роботи;

висновки.

Робота повинна складатися з 3-х розділів, по 2-3 параграфи в розділі. Загальний обсяг курсової роботи 35 – 40 сторінок. До загального обсягу курсової роботи не входять додатки, список використаних джерел.

У **ВСТУПІ** слід обґрунтувати актуальність обраної теми, її теоретичне та практичне значення, сформулювати мету та основні завдання дослідження, визначити методи дослідження, які використовуються при написанні роботи, надати перелік авторів, роботи яких склали основу для підготовки матеріалів дослідження, в такій послідовності:

- актуальність теми (обґрунтування вибору теми дослідження);
- мета і завдання дослідження;
- об'єкт дослідження;
- предмет дослідження;
- структура та обсяг курсової роботи.

Актуальність теми (обґрунтування вибору теми дослідження). Розкрити шляхом критичного аналізу та порівняння з відомими підходами до розв'язання суті проблеми, обґрунтувати доцільність роботи з урахуванням ступеня її розробки, вказуючи, які завдання вирішено, які прогалини знань існують; зазначити, які вчені та спеціалісти займаються обраною тематикою, у чому полягають основні здобутки попередніх дослідників теми.

Мета дослідження – це формулювання тієї кінцевої цілі (або цілей), яку автор дослідження бажає досягти (мета роботи переплітається з її назвою і повинна чітко вказувати, що саме розв'язується в курсовій роботі).

Завдання дослідження – це ті завдання, за допомогою яких може бути досягнута мета дослідження, ці завдання розкриваються в підрозділах відповідних розділів курсової роботи.

Об'єкт дослідження – це та область об'єктивно існуючого наукового знання, у рамках якої знаходиться те, що буде осмислюватися (досліджуватися).

Предмет дослідження – це частина об'єкта дослідження яка власне і досліджується (тобто предмет більш вузька область дослідження, ніж об'єкт).

У одному об'єкті може бути виділена достатньо велика кількість предметів дослідження (предмет дослідження повинен відповідати його темі).

Структура курсової роботи, наприклад, курсова робота складається з вступу, трьох розділів, висновків і списку використаної літератури.

Обсяг вступу – 2-3 сторінки.

У першому розділі розглядаються теоретичні питання з обраної теми, проводиться аналіз науково-методичної літератури, аналізуються різні погляди вчених і спеціалістів, ступінь розробки теми курсової роботи в законах України, інших нормативних актах та обґрунтовується власна точка зору на вирішення проблем дослідження, а також обов'язково систематизуються економічні показники, за допомогою яких буде проведена оцінка статистичних даних у другому розділі роботи. Обов'язковим є посилання на використану літературу, цитати, ідеї, іншу інформацію, яка використана в роботі. Обсяг розділу 15-18 сторінок.

Другий розділ курсової роботи носить аналітичний характер. У цьому розділі на основі аналізу емпіричних та звітних даних фінансової діяльності реального сектору економіки потрібно зробити необхідні висновки, висвітлити досягнуті результати, зазначити існуючі недоліки, а також висловити пропозиції щодо можливостей подальшого покращення діяльності об'єкта дослідження. В ході написання роботи необхідно ілюструвати фактичний матеріал, що використовується, таблицями, схемами, графіками. Обов'язково в тексті давати пояснення до даних та показників, приведених в ілюстративному матеріалі. Курсант (студент) повинен показати вміння оцінювати вплив макро- та мікроекономічних показників та окремих регулюючих заходів держави на діяльність об'єкту дослідження. При написанні другого розділу курсової роботи повинні даватися посилання на останні видання й публікації. Обсяг розділу 15-20 сторінок.

В третьому розділі обов'язково на базі проведених розрахунків повинні бути сформульовані конкретні пропозиції і рекомендації щодо вдосконалення діяльності об'єкту дослідження по обраній темі.

У висновку в короткій формі приводяться найбільш важливі теоретичні та практичні результати проведеного дослідження, зокрема формулювання і аналіз проблеми, рекомендації щодо наукового та практичного використання отриманих результатів для підвищення ефективності діяльності об'єкту дослідження, а також економічний ефект від впровадження запропонованих заходів. Висновки включають чітко сформульовані і обґрунтовані пропозиції щодо вирішення проблем по темі курсової роботи, які курсант (студент) буде захищати як результат виконаної ним роботи. Обсяг висновків – 3-4 сторінки.

Список використаних джерел формується у порядку появи посилань у тексті (Додаток Г). Посилання оформлюються в форматі: [5, с. 185].

Бібліографічний опис джерел складають відповідно до чинних стандартів з бібліотечної та видавничої справи, міжнародних і державного стандартів з обов'язковим наведенням назв праць. Зокрема потрібну інформацію можна одержати із таких міждержавних і державних стандартів:

ДСТУ ГОСТ 7.1:2006 «Система стандартів з інформації, бібліотечної та видавничої справи. Бібліографічний запис. Бібліографічний опис. Загальні вимоги та правила складання (ГОСТ 7.1–2003, IDT)».

Додатки

До додатків може включатися допоміжний матеріал, необхідний для повноти сприйняття курсової роботи:

проміжні формули і розрахунки;

таблиці допоміжних цифрових даних;

протоколи та акти випробувань, впровадження, розрахунки економічного ефекту, листи підтримки результатів курсової роботи;

інструкції та методики, опис алгоритмів, які не є основними результатами курсової роботи, описи і тексти комп'ютерних програм вирішення задач за допомогою електронно-обчислювальних засобів, які розроблені у процесі виконання курсової роботи;

ілюстрації допоміжного характеру;

інші дані та матеріали.

3. ОСНОВНІ ТЕХНІЧНІ ВИМОГИ ОФОРМЛЕННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Мова та обсяг	Курсова робота повинна бути виконана державною мовою. Обсяг основного тексту курсової роботи має становити 25-30 сторінок.
Інтервал	Курсову роботу друкують за допомогою принтера на одному боці аркуша білого паперу формату А4 (210x297 мм) з використанням шрифтів текстового редактора Word з полуторним міжрядковим інтервалом.
Шрифт	Використовується шрифт Times New Roman текстового редактора Word розміром (кеглем) 14 пт. Відступ першої строчки – 1,25.
Береги	Текст курсової роботи необхідно друкувати, залишаючи поля таких розмірів: ліве – 30 мм, праве – 10 мм, верхнє – 20 мм, нижнє – 20 мм.

4. ЗАХИСТ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Після реєстрації курсова робота передається на кафедру. Науковий керівник складає рецензію на курсову роботу. У рецензії на курсову роботу зазначаються позитивні сторони роботи та її недоліки.

Курсову роботу курсант, студент, слухач захищає прилюдно в навчальній групі. Доповідь, як правило, триває близько 5–7 хвилин. Орієнтовна структура доповіді повинна відображати структуру курсової роботи. Особливу увагу необхідно приділити характеристичі власних рекомендацій щодо вирішення проблеми.

Після доповіді курсант, студент, слухач відповідає на поставлені запитання. Під час захисту оцінюються: якість виконаної курсової роботи,

рівень знань і набутих навичок за темою, логічність та аргументованість викладання думок, здатність відповідати на поставлені запитання.

Додаток А
Зразок оформлення титульної сторінки курсової роботи

МІНІСТЕРСТВО ЮСТИЦІЇ УКРАЇНИ
АКАДЕМІЯ ДЕРЖАВНОЇ ПЕНІТЕНЦІАРНОЇ СЛУЖБИ

КАФЕДРА _____ (повна назва)

Дисципліна: «назва дисципліни»

КУРСОВА РОБОТА

на тему

«назва теми»

Виконав: *(курсант, студент,
слухач, курс, група, П.І.Б.)*

Перевірив: *(посада, науковий
ступінь, вчене звання, спеціальне
звання, П.І.Б.)*

Національна
шкала _____
Кількість балів __ Оцінка
ECTS__

Чернігів – 20__

З М І С Т

ВСТУП

РОЗДІЛ 1.

1.1.

1.2.

РОЗДІЛ 2.

2.1.

2.2.

2.3.

РОЗДІЛ 3.

3.1.

3.2.

ВИСНОВКИ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

ДОДАТКИ

ОРІЄНТОВНА ТЕМАТИКА КУРСОВИХ РОБІТ

1. Виробничі фонди підприємства та напрямки підвищення ефективності їх використання.
2. Виробничі інвестиції і оцінка їх ефективності.
3. Організаційно-економічне управління технічним розвитком підприємства.
4. Маркетингова діяльність підприємства і шляхи підвищення збуту продукції.
5. Персонал підприємства: оплата і продуктивність праці.
6. Витрати на виробництво продукції і шляхи їх зниження.
7. Фінансові ресурси підприємства та шляхи їх поповнення.
8. Матеріальні ресурси підприємства і підвищення ефективності їх використання.
9. Основні фонди підприємства і підвищення і підвищення ефективності їх використання.
10. Економічне обґрунтування виробничої програми підприємства.
11. Сучасні тенденції розвитку техніко-технологічної бази підприємства.
12. Формування і використання прибутку підприємства.
13. Проблеми і перспективи реструктуризації державних підприємств.
14. Собівартість продукції підприємства і шляхи її зниження.
15. Характеристика та вимірювання економічної та соціальної ефективності діяльності підприємства.

Додаток Г
Зразок оформлення списку використаних джерел

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ